

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja psichologinės pagalbos (toliau – Pagalba) teikimo paskirtį, uždavinius, sritis bei organizavimą.

2. Pagalbos teikimą organizuoja ir koordinuoja savivaldybių administracijų švietimo padaliniai.

3. Pagalba teikiama ikimokyklinio ugdymo mokyklose, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą (toliau – Mokyklos), pedagoginėse psichologinėse tarnybose ir kitose švietimo pagalbos įstaigose (toliau – Tarnyba) ar atitinkamo psichologinės pagalbos teikėjo, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl Pagalbos teikimo (toliau – Teikėjas).

3¹. Mokiniam, kurie mokosi kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, Pagalba teikiama tiesioginiu būdu. Mokiniam, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu Aprašo 11.1 ir 11.4 papunkčiuose nurodytos veiklos vykdomos tiesioginiu būdu, o Aprašo 11.2 ir 11.3 papunkčiuose – nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu. Karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei (toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu Aprašo 11.2 ir 11.3 papunkčiuose nurodytos veiklos vykdomos nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį. Jei Pagalba dėl objektyvių priežasčių neteikiama, pasibaigus ypatingų aplinkybių laikotarpiui Pagalba turi būti kompensuojama nustatant veiklos prioritetines sritis, peržiūrint veiklų atlikimo laiką.

4. Pagalbą teikia psichologai, kurių kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

5. Pagalbos gavėjai:

5.1. Gimnazijoje – mokiniai, besimokantys gimnazijoje ir (arba) jų tėvai (globėjai, rūpintojai);

5.2. Tarnyboje arba pas Teikėją:

5.2.1. mokiniai, besimokantys gimnazijoje, ir vaikai, gyvenantys savivaldybės teritorijoje, bet nesimokantys gimnazijoje (šiuo atveju pagalba teikiama Tarnyboje);

5.2.2. mokytojai ar kiti švietimo įstaigos darbuotojai, smurtavę ar smurtą patyrę švietimo įstaigoje (šiuo atveju Pagalba teikiama Tarnyboje arba pas Teikėją).

6. Pagalba teikiama ta kalba, kuria mokinsys ugdomas Mokykloje, arba, esant galimybei, mokinio (vaiko), mokytojo, kito švietimo įstaigos darbuotojo gimtąja kalba.

7. Informacija apie Pagalbos gavėjus, jų problemos turinį ir teiktą Pagalbą laikoma konfidencialia. Teisės aktų numatyta tvarka ji gali būti teikiama švietimo pagalbos specialistams ir (ar) kitiems asmenims, kurie yra susiję su mokinio (vaiko) asmenybės ir ugdymosi problemų sprendimu (nepažeidžiant psichologo profesinės etikos reikalavimų). Psichologai atsako už teikiamos Pagalbos kokybę, tinkamą informacijos apie Pagalbos gavėjus naudojimą.

8. Pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Vaiko gerovės užtikrinimą, ir Aprašu.

II SKYRIUS PAGALBOS PASKIRTIS IR UŽDAVINIAI

9. Pagalbos paskirtis – prevencinėmis priemonėmis stiprinti mokinių (vaikų) psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, skatinti saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos gimnazijoje kūrimą, padėti mokiniams (vaikams), mokytojams, kitiems švietimo įstaigos darbuotojams atgauti dvasinę

darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

10. Uždaviniai:

10.1. nustatyti mokinio (vaiko) psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas ir padėti jas spręsti;

10.2. stiprinti mokytojų, kitų švietimo įstaigos darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais (vaikais), turinčiais psichologinių problemų;

10.3. padėti laiduoti palankias psichologines sąlygas mokinio (vaiko) ugdymo(si) procese.

III SKYRIUS PAGALBOS SRITYS

11. Gimnazijoje dirbančio psichologo veiklos sritys:

11.1. įvertinimas: mokinio (vaiko) asmenybės ir ugdymosi problemų, galių ir sunkumų nustatymas, psichologinis mokinio įvertinimas atliekant pirminį specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą;

11.2. konsultavimas: tiesioginio poveikio mokiniui, turinčiam asmenybės ir ugdymosi problemų (taip pat ir smurtą patyrusiam ar smurtavusiam) būdų numatymas ir psichologinio konsultavimo technikų taikymas, bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais, kitais švietimo įstaigos darbuotojais ir kitais su mokinio ugdymu susijusiais asmenimis, rekomendacijų jiems teikimas, jų konsultavimas;

11.3. švietimas: mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų švietimas vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos klausimais;

11.4. psichologinių problemų prevencija: psichologinių problemų prevencijos poreikio įvertinimas (gimnazijos bendruomenės grupių tyrimas), prevencinių priemonių bei programų rengimas ir įgyvendinimas, psichologinių krizių prevencija, intervencija ir postvencija.

12. Tarnyboje dirbančio psichologo veiklos sritys:

12.1. įvertinimas: psichologinis mokinio (vaiko) įvertinimas siekiant nustatyti jo galias ir sunkumus, raidos ypatumus, asmenybės ir ugdymosi problemas, specialiuosius ugdymosi poreikius, bendradarbiaujant su kitais Tarnybos specialistais;

12.2. konsultavimas:

12.2.1. mokinio (vaiko) asmenybės ir ugdymosi problemų nustatymas, tiesioginio poveikio būdų numatymas ir psichologinio konsultavimo technikų taikymas individualiai ar / ir grupėje, dirbant su mokiniais (vaikais), turinčiais bendravimo, elgesio, emocinių, tarpusavio santykių, mokymosi problemų, priklausomybių, patyrusiais traumą (išgyvenusiais netektį, tėvų skyrības ir kitais atvejais), patyrusiais smurtą ar smurtavusiais (ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento), bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ar kitais švietimo įstaigos darbuotojais ir kitais su mokinio (vaiko) ugdymu susijusiais asmenimis, rekomendacijų jiems teikimas;

12.2.2. mokytojų ar kitų švietimo įstaigos darbuotojų, smurtavusių ar smurtą patyrusių gimnazijoje, psichologinis konsultavimas;

12.3. švietimas: Mokyklų bendruomenių švietimas vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos, psichologinių problemų prevencijos klausimais;

12.4. psichologinių problemų prevencija: Mokyklų, savivaldybės teritorijoje esančių vaikų globos namų mokinių (vaikų) grupių psichologinių problemų prevencijos poreikio nustatymas, prevencinių priemonių bei programų rengimas, organizavimas ir įgyvendinimas, pagalba gimnazijos vaiko gerovės komisijai (toliau – komisija) krizės gimnazijoje metu (psichologinių krizių gimnazijoje intervencija ir postvencija (įvykus savižudybei, smurto atvejui ar kt.).

13. Teikėjo veiklos sritys:

13.1. konsultavimas: mokytojų ar kitų švietimo įstaigos darbuotojų, smurtavusių ar smurtą patyrusių gimnazijoje, psichologinis konsultavimas.

IV SKYRIUS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

14. Siekiant užtikrinti Pagalbos visuotinumą ir prieinamumą:

14.1. vienas gimnazijoje dirbantis psichologas teikia Pagalbą ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei – ir mažesniai mokinių skaičiui);

14.2. vienas Tarnyboje dirbantis psichologas teikia Pagalbą ne daugiau kaip 2000 mokinių (vaikų) (esant galimybei – ir mažesniai mokinių skaičiui).

14.3. Mokyklose, kuriose nėra psichologo, Pagalbos teikimą užtikrina Tarnyba ir (ar) Teikėjas.

15. Psichologui sudaromos tinkamos darbo sąlygos:

15.1. psichologui skiriamas atskiras darbo kabinetas, pritaikytas pagrindinei veiklai – psichologiniam vertinimui ir konsultavimui;

15.2. psichologas aprūpinamas adaptuotomis vaiko psichologinio vertinimo metodikomis, vertinimo protokolais ir kitomis būtinomis priemonėmis, atitinkančiomis darbo profilį.

16. Pagalba gimnazijoje mokiniui teikiama, kai kreipiasi:

16.1. mokinys (savarankiškai);

16.2. mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);

16.3. mokytojai, gavę mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą;

16.4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba.

17. Pagalba Tarnyboje mokiniui (vaikui) teikiama, kai kreipiasi:

17.1. mokinys (vaikas) (savarankiškai);

17.2. mokinio (vaiko) tėvai (globėjai, rūpintojai);

17.3. komisijos pirmininkas (jo nesant – jo pavaduotojas arba kitas gimnazijos vadovo įgaliotas komisijos narys), kai mokinys siunčiamas komisijos sprendimu, gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą dėl nuodugnaus mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo (komisijai numačius, kad mokinį būtų tikslinga ugdyti pagal pritaikytą programą) arba psichologinio konsultavimo;

17.4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gimnazijoje nesant psichologo.

18. Pagalba Tarnyboje arba pas Teikėją mokytojams ar kitiems švietimo įstaigos darbuotojams, smurtavusiems ar smurtą patyrusiems gimnazijoje, teikiama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento, jiems atvykus į Tarnybą arba pas Teikėją.

19. Mokiniais (vaikams), kurie dėl ligos ar patologinės būklės yra žymiai riboto judumo (esant atitinkamam asmens sveikatos priežiūros gydytojų konsultavimo komisijos sprendimui) ir dėl to negali lankyti gimnazijos ar atvykti į Tarnybą, psichologinis įvertinimas gali būti atliekamas namie.

20. Teikiama Pagalba gali būti derinama su socialine pedagogine, specialiąja pedagogine ir specialiąja pagalba.
